

Dagens namn:

HÅKAN HAGWALL:

Britt Mogård

När Britt Mogård nyligen för andra gången flyttade ut ur utbildningsdepartementet skrev Aftonbladet att hon den här gången tog det lugnare än den förra. Då skulle hon enligt samma källa ha svurit och kastat inventarier omkring sig i ilskan. Tidningens uppgift har offentligen dementerats av Britt Mogård själv, som meddelat att hon 1978 varken gjorde det ena eller det andra.

Dementin är inte mer än till hälften trovärdig. Var och en som haft med Britt Mogård att göra vet att hon även i rätt avspända lägen har ett mycket kraftfullt språk.

Hennes rättframma tal utgör i själva verket en viktig del av personligheten. Hon säger vad hon tänker. Ibland har hon väl inte hunnit tänka så långt utan det blir mer vad som faller henne in. Och hon säger det begripligt.

Detta har för henne som politiker visat sig vara både en svaghet och en styrka. Det visade sig tex under hennes allra första tid som skolminister 1976. Till det första hon råkade ut för var att kommentera en skandal vid en norrlandsskola där några ungdomar hotade lärarna med kniv och skyddsombudet stängde skolan.

Britt Mogård sade att ansvaret för att skydda medborgarna till liv och lem ytterst åvilar ordningsmakten. Om det behövs måste man tillkalla polis för att ingripa mot knivhot och liknande. Naturligtvis ojade sig diverse blötdjur över en sådan brutalitet och professionella missuppfattare hävdade att nu hade skolministern sagt att polisen skulle överta lärarnas fosterräddning.

Men vanligt folk hörde vad hon verkligen sade och insåg det självklara i att kriminella fasoner inte skall möta en högre tolerans bara för att de förekommer i skolan.

När hon sedan i ett annat sammanhang kom in på disciplinproblemen och slog fast att "bus är bus" och aldrig skall accepteras i skolmiljön, strömmade uppskattningen emot henne. Äntligen en skolminister som talar klarspråk!

Moderata partistrateger gladdes sig. Britt Mogård hade gjort totalsuccé, socialdemokratiska angrepp på denna populära person inregistrerades med tacksamhet.

Hur sorgset häpen skulle man inte bli när skolministern kort därefter sade att en lärarinna fick finna sig i att bli kallad jävla satkärning utan att "gå i taket".

Egentligen menade hon inte så illa. Hon ville bara påpeka att sådan kunde en lärares vardag vara och den som råkar ut för det får inte ta personligen vid sig och låta sig brytas ner av sådant. Naturligtvis hade hon inte sagt att sådana oförskämdheter skulle accepteras, men vad hjälpte dylika förklaringar?

Väl förberedd är Britt Mogård en utmärkt talare. Det är symptomatiskt vad som hände när hon 1972 valdes till ordförande i Moderata kvinnoförbundet.

Det talades om en kupp från den då ganska nya partiledningen. Enligt detta prat skulle den sittande ordföranden Ethel Florén-Winther straffas för att hon hållit på Yngve Holmberg, medan Britt Mogård stött Bohmans kandidatur. Detta var struntprat. Britt Mogård hörde till dem

som ville välja om Holmberg.

Mot Britt Mogård vändes också att hon sagt att de politiska kvinnoförbunden borde avskaffas.

Nåväl, det blev ändå hon som valdes vid en dramatisk slutna omröstning. Efter denna höll hon ett lysande tal, vars tema var att det inte finns några särskilda kvinnofrågor, alla samhällsfrågor angår alla. Därför är det ett mål att komma därhän att kvinnoförbund inte längre behövs. Då, men först då, bör de också avskaffas, men det är en välkommen stund, ty då är segern vunnen.

Efter detta hävdade många av de stämmodeltagare som röstat på den förlorande kandidaten att om Britt Mogård hållit sitt tal före omröstningen så skulle hon ha blivit enhälligt vald.

Britt Mogård kom in i riksdagen vid valet 1968, 46-årig på en ungdomslista. Också det är karakteristiskt. Hon har en ovanlig förmåga att entusiasmera medarbetare, inte minst unga sådana. De ungdomliga listmakarna i Stockholms län glömde att fråga hur gammal hon var.

Britt Mogård blev partiets främsta talesman i kulturpolitiska frågor och deltog på ett ledande sätt i de skolpolitiska kampanjer och utspel som efterhand stadfäste moderaternas ställning som det enda parti som verkligen erbjöd ett alternativ till det

flerdecennielånga elände socialdemokraterna med viss utomstående hjälp ställt till med på området.

Det var naturligt att hon blev skolminister, när moderaterna 1976 fick denna taburet. Hon hade nog tomt fått den även om hon inte varit kvinna.

Det vore löjligt att hävda att hon motsvarat de högt uppskrivade förväntningar som mötte henne från alla dem som krävde en drastisk och djupgående förändring av den svenska skolpolitiken. Något verkligt trendbrott har inte ägt rum. Men det ligger stora svårigheter i att bedöma om Britt Mogård har någon — och i så fall hur stor — del i skulden för detta.

Klart är att hon fick överta ett regemente inpyrt av socialdemokratiska fördomar och blockeringar. Hon påtvingades Birgitta Ulvhammar som generaldirektör i Skolöverstyrelsen. Hon regerade ihop med mittenpartister. Hon fick under ett år lämna över platsen till Birgit Rodhe som hann ställa till med åtskilligt. Och efterhand har hon klämts allt hårdare av den ekonomiska krisen.

Så nog kan man tänka sig att Britt Mogård känner lust att ryta: Det skall fan vara skolminister.

Vilket inte hindrar att hon inget högre önskar än att bli det igen, ju förr dess bättre.